

BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 6 augustus 2018
Onderwerp : Wet natuurbescherming – 2018-000551 - gemeente Overbetuwe
Activiteit : na-isolatie van spouwmuren, vloeren en daken aan Koningin Julianastraat
1-11 te Elst
Verlenen/weigeren : verlenen ontheffing

Aanvrager : Stichting Vivare
Zaaknummer : 2018-000551

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Stichting Vivare, Meander 825, 6825 EG Arnhem, hierna te noemen de aanvrager, van 9 januari 2018 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 9 januari 2018 ontvingen wij een aanvraag van Stichting Vivare voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.1 lid 2 voor het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten van de Huismus en artikel 3.5 lid 4 voor het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de Gewone dwergvleermuis.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van de in de wet genoemde belangen voor de volksgezondheid of openbare veiligheid of andere dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde project niet eerder een ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 29 mei 2018 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij per e-mail van 28 mei 2018 hebben verzocht.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Wij hebben binnen deze termijn geen zienswijzen ontvangen.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.3 lid 1, lid 4 en lid 5 (Vogelrichtlijnsoorten) en artikel 3.8 lid 1 en lid 5 (Habitatrichtlijnsoorten) van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Stichting Vivare, Meander 825, 6825 EG Arnhem;

voor de soorten, verbodsbepalingen en wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod	Belang	
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Artikel 3.1 lid 2	Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten	A
Gewone Dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	B

Belang:

A. Artikel 3.3 lid 4b onder 1 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
B. Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het project zoals aangegeven op de kaart in bijlage 1.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 1 maart 2021.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en het belangen zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-000551.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-000551.
9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-000551.

10. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de Huismus en de Gewone dwergvleermuis.
11. De deskundige op het gebied van de Huismus en de Gewone dwergvleermuis houdt alle bevindingen bij in een logboek en heeft deze beschikbaar op het project. Daarnaast wordt het logboek uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden verstrekt aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-000551. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en (indien van toepassing) hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke soorten op welke locatie zijn waargenomen.

Soortspecifieke voorschriften

12. De maatregelen die zijn opgenomen in tabel 2 van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
13. Een ecologisch deskundige genoemd in voorschrift 10 dient in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen en het ongeschikt maken van verblijfplaatsen voor de Huismus en de Gewone dwergvleermuis.
14. Tijdelijke en permanente verblijfplaatsen voor de Huismus en de Gewone dwergvleermuis dienen te zijn gerealiseerd op de locaties conform de plattegrond in bijlage 1 van deze ontheffing.
15. Werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd conform de in het ecologisch werkprotocol opgenomen werkwijze, zie bijlage 2 van deze ontheffing.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

Aan de Koningin Julianastraat 1-11 in Elst zijn woningen gelegen met een energielabel D tot en met G. Deze woningen zullen worden voorzien van na-isolatie, om het binnenklimaat van de woningen te optimaliseren. De werkzaamheden zullen bestaan uit het vullen van de spouwmuren, het aanbrengen van dakisolatie en het gedeeltelijk herstellen van voegwerk in de buitenmuren. Eventueel wordt indien noodzakelijk ook vloerisolatie toegepast. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden mitigerende maatregelen getroffen en na afronding van de werkzaamheden zal compensatie plaatsvinden. De werkzaamheden zullen, afhankelijk van het type woning, per woning of per woningblok worden uitgevoerd. De werkzaamheden zullen starten vanaf de zomer 2018. Naar verwachting zullen alle werkzaamheden rond de zomer van 2020 zijn afgerond.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). Er is op 26 en 29 april 2017 een quickscan uitgevoerd waarbij gericht gezocht is naar nestlocaties en verblijfplaatsen van beschermde soorten. In april en mei 2017 heeft soortgericht onderzoek plaatsgevonden op basis van het Kennisdocument BIJ12 Huismus. In juni en juli 2017 heeft een soortgericht onderzoek plaatsgevonden op basis van het Kennisdocument BIJ12 Gierzaluw. En van augustus tot en met september 2016 en van mei tot en met juli 2017 heeft een soortgericht onderzoek plaatsgevonden op basis van het Vleermuisprotocol 2013/2017.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Tijdens de onderzoeken zijn aangetroffen:

- twee nestlocaties van de Huismus onder de eerste rijen dakpannen vanaf de dakgoot in de woningen aan de Koningin Julianastraat 3 en 7;
- één paarverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis in de woning aan de Koningin Julianastraat 11.

Niet aangetroffen zijn:

- (jaarrond beschermd) nesten van andere broedvogels;
- reptielen, amfibieën, overige zoogdieren, beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelden.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Door de renovatiewerkzaamheden worden:

- twee nestlocaties van de Huismus beschadigd en vernield;
- één paarverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis verstoord en/of beschadigd.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

De werkzaamheden zullen starten in oktober 2018 met eventuele uitloop van de start naar maart 2019. Om te voorkomen dat er gebroed wordt op de locatie ten tijde van de werkzaamheden worden nestplaatsen van de huismus ongeschikt gemaakt in oktober 2018, dit is voor de uitvoer van de werkzaamheden en buiten het broedseizoen.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat er geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet voldoende in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de Huismus en de Gewone dwergvleermuis te voorkomen worden maatregelen voorgesteld. De mitigerende maatregelen zijn opgenomen in tabel 2.

Tabel 2 Overzicht van de mitigerende maatregelen.

Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	Vermijden gevoelige perioden	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep	Permanente mitigatie
Huismus	Gevoelige perioden worden zo veel mogelijk gemeden. De werkzaamheden zullen starten in oktober 2018, maar door onvoorziene omstandigheden kan de start verschoven worden naar maart 2019. Door maatregelen te treffen worden nadelige effecten beperkt.	In januari 2018 zijn vier nestkasten type NK GZ 01 op minimaal 3 meter hoogte boven maaiveld gerealiseerd. Ze worden niet verstoord door de renovatiewerkzaamheden en zijn van duurzaam materiaal vervaardigd.	Voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden worden de nestplaatsen ongeschikt gemaakt vanaf oktober 2018. Na ongeschikt maken vindt een nadere controle plaats of de vogels echt vertrokken zijn door een ecologisch deskundige op het gebied van de Huismus.	Na renovatie zal bij alle woningen de volledige ruimte onder de dakpannen bereikbaar zijn en geschikt zijn als nestplaats voor de Huismus. Er zullen geen vogelschoot of andere vogelwerende maatregelen worden toegepast.
Gewone dwergvleermuis	Gevoelige perioden worden zo veel mogelijk gemeden. De werkzaamheden zullen starten in oktober 2018, maar door onvoorziene omstandigheden kan de start verschoven worden naar maart 2019. Door maatregelen te treffen worden nadelige effecten beperkt.	In januari 2018 zijn vier tijdelijke vleermuiskasten type VK MP 01 voor de functie van paarverblijfplaats geplaatst aan woningen in de directe omgeving, zoals weergegeven op het locatieoverzicht in bijlage 1 bij dit besluit.	Voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden worden de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt door middel van exclusion flaps. Ongeschikt maken vindt plaats in oktober 2018. Na ongeschikt maken vindt na enkele dagen een nadere controle plaats of de vleermuizen echt vertrokken zijn door een ecologisch deskundige op het gebied van de Gewone dwergvleermuis.	Aanbrengen van acht inmetsekkasten IB VL 04 in de spouw van de kopgevels van enkele woningen aan de Koningin Julianastraat.

De maatregelen zijn opgenomen in het ecologisch werkprotocol Renoveren woningbestand Vivare, Complex: 40.01.03.03 Koningin Julianastraat – in Elst, door Ecochore Natuurtechniek, januari 2018, rapportnummer 14855-WE en bijlage 2 van deze ontheffing.

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. Dit is aangegeven in het aanvraagformulier. Er is ontheffing aangevraagd voor de soorten, verboden en belangen zoals opgenomen in tabel 1.

Beoordeling

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn voldoende.

Een ontheffing is noodzakelijk voor de Huismus voor het verbod op het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten of nesten van vogels weg te nemen (artikel 3.1 lid 2) en voor de Gewone dwergvleermuis voor het verbod op het beschadigen of te vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5 lid 4).

Na de uitvoer van de werkzaamheden zijn op de planlocatie voldoende verblijfmogelijkheden aanwezig van gelijkwaardige kwaliteit voor de Huismus en de Gewone dwergvleermuis waar zij gebruik van kunnen maken. Er worden meer permanente voorzieningen voor de soorten gerealiseerd dan in de geldende kennisdocumenten gevraagd wordt, waardoor de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie van de Huismus en de Gewone dwergvleermuis gewaarborgd blijft.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soorten welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soorten en verboden wordt de ontheffing verleend. Dit komt overeen met de aangevraagde soorten en verboden.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

De werkzaamheden zijn locatiegebonden. Een andere mogelijkheid om woningen te creëren met energielabel A of beter, is het slopen van de bestaande woningen en realiseren van nieuwbouw. Eventueel had de renovatie plaats kunnen vinden buiten het broedseizoen in het najaar; dit heeft echter voor de bewoners nadelige gevolgen voor wat betreft de temperatuur in de woning.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

De sloop van de woningen zou geen goed alternatief zijn, omdat dan de impact van de ingreep groter is dan bij het renoveren van de bestaande woning. Voor een relatief korte periode kunnen de dieren niet bij hun oorspronkelijke verblijfplaats komen. Echter is deze direct na de werkzaamheden weer beschikbaar in vrijwel gelijkwaardige vorm. De omgeving is niet gewijzigd en de Huismus kan zich weer onder de dakpannen vestigen. De Gewone dwergvleermuis kan zich vestigen in de inbouwstenen die zo dicht mogelijk bij en nabij de oorspronkelijke verblijfplaats gerealiseerd worden. De uitvoer van de werkzaamheden in de winter kan tot gevolg hebben dat er nog meer warmte via het ontbrekende dak verloren gaat, waardoor het leefklimaat in de woningen voor de bewoners ook niet optimaal is.

Conclusie

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

In de aanvraag is bepaald welke wettelijke belangen op het project van toepassing zijn. Dit is aangegeven in tabel 1.

De te renoveren woningen hebben een energielabel van categorie D tot en met G en zijn niet geïsoleerd. Door het ontbreken van spouwmuurisolatie en dakisolatie is het binnenklimaat van de woningen niet vergelijkbaar met dat van woningen met energielabels in categorie A. Niet geïsoleerde woningen hebben vaak veel warmteverlies en hebben meer last van vochtproblemen. Deze vochtproblemen kunnen leiden tot problemen met de gezondheid. Door

de woningen te isoleren worden deze problemen beperkt dan wel weggenomen, omdat de oorzaak wordt weggenomen.

Beoordeling van belang(en)

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. Het betreft de belangen die zijn weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten
Door het toepassen van mitigerende maatregelen voor de Huismus en de Gewone dwergvleermuis zijn voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen aanwezig voor deze soorten tijdens en na de uitvoer van de renovatiewerkzaamheden. Er worden meer verblijfplaatsen gemitigeerd dan oorspronkelijk aanwezig waren binnen het plangebied. Hierdoor kan worden geconcludeerd dat de gunstige staat van instandhouding voor de Huismus en de Gewone dwergvleermuis niet in het geding komt.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de Huismus en de Gewone dwergvleermuis.

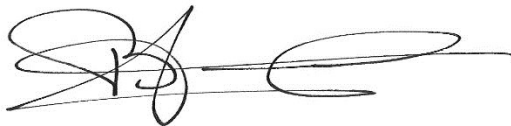
Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u er op dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

H. Boerdam
teammanager Vergunningverlening

Beroep

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

bijlagen:

- Bijlage 1: Kaart projectlocatie
- Bijlage 2: Ecologisch werkprotocol

BIJLAGE 1

Kaart projectlocatie (rood omlijnd)

Overzicht locaties op te hangen kasten.

- ◆ huismuskasten - NK GZ 01 - 4 stuks
- vleermuiskasten - VK MP 01 - 4 stuks
- Inmetselkasten enkel - IB VL 01 - 8 stuks

□ te renoveren woningen

BIJLAGE 2

**Ecologisch werkprotocol, Renoveren Woningbestand Vivare; Complex: 40.01.03.03
Koningin Julianastraat – in Elst, door Ecochore Natuurtechniek, januari 2018**

Zie separaat document bij dit besluit.